

मृजाशुद्धिस्तद्वान् भौमानिपरेषांसस्यानिचरणैश्वादिगमनैः क्षिपेत्नाशयेत् ॥ १० ॥ अर्थात् मृगयादिव्याजात्परराष्ट्रं समाचरन्परपक्षान्विधूनयेत् ॥ ११ ॥ छायां परदुर्गाधिपतिना संधिकृत्वा देवतादर्शनादिव्याजेनाकस्मात्परदुर्गं गत्वा प्रविश्य तन्नाशयेदित्याह उच्छ्रितानिति ॥ १२ ॥ असितग्रीवो मयूरो निशीव प्रावृषिमज्जेत अदृश्योतः पुरचर एव स्यात् ॥ १३ ॥ तत्रापि चारैर्दर्शिता सुभूमिषु धात्रीसौविदल्लसूपकारादिषु परैर्भूतेषु अभिगता न्विषादीन्पाशान्परिवर्जयेदात्मानं रक्षेच्चेत्याह नेति ॥ १४ ॥ ननु कुतस्तत्रापि पाशप्रसक्तिरत आह प्रणयेदिति गहने दुर्बोधे पाशज्ञाने सति तां कपटभूमिं प्रतिपद्यात्मानं प्रणयेत्पापयेत्तदानश्ये देव वाशब्द एवार्थे प्रयोजयंति हिराजानो विषमयीकन्यां कृत्वा द्वीपांतरप्राप्तेयं पद्मिनीजातीया कन्या अस्याः स्पर्शमात्रादशीतिवार्षिकोपि षोडशवर्षो भवतीति सेयमतिश्रेष्ठरत्नतया श्रीमतामर्थकल्पितानुयास्याचेयं वयं चेति ब्रुवाणाः तत्र चारमुखात्कपटं श्रुत्वा तां न प्रणयेत् ऊहितान्केनचिन्निमित्तेन तर्कितांस्तानतिविषान्कन्यादीन्स्पर्शमात्रेणोच्छ्वासमात्रेण वा संगतमक्षिकामशकादिमरणलिगेन ज्ञातान्हन्यादेव ॥ १५ ॥

मृजावान्स्यात्स्वयूथेषु भौमानिचरणैः क्षिपेत् ॥ जातपक्षः परिस्पंदेत्येक्षेद्वैकल्यमात्मनः ॥ १० ॥ दोषान्विदुष्याच्छत्रोः परपक्षान्विधूनयेत् ॥ काननेष्विव पुष्पाणि बहिरर्थात् समाचरन् ॥ ११ ॥ उच्छ्रितान्नाशयेत्स्फीतान्नरेन्द्रानचलोपमान् ॥ श्रयेच्छायामविज्ञातां गुप्तरणमुपाश्रयेत् ॥ १२ ॥ प्रावृषीवासितग्रीवो मज्जेत निशि निर्जने ॥ मायूरेण गुणेनैव स्त्रीभिश्चावेक्षितश्चरेत् ॥ १३ ॥ न जत्याच्चतनुत्राणं रक्षेदात्मानमात्मना ॥ चारभूमिष्वभिगता न्याशांश्च परिवर्जयेत् ॥ १४ ॥ प्रणयेद्वापितां भूमिं प्रणश्येद्गहने पुनः ॥ हन्यात्कुद्धानतिविषांस्तान्जिह्वगतयोहितान् ॥ १५ ॥ नाशयेद्बलबर्हाणिसन्निवासान्निवासयेत् ॥ सदा बर्हिनिभः कामं प्रशस्तं कृतमाचरेत् ॥ सर्वतश्चाददेत्प्रज्ञापतंगं गहनेष्विव ॥ १६ ॥ एवं मयूरवद्राजा स्वराज्यं परिपालयेत् ॥ आत्मबुद्धिकरीं नीतिं विदधीत विचक्षणः ॥ १७ ॥ आत्मसंयमनं बुद्ध्या परबुद्ध्या वधारणं ॥ बुद्ध्या चात्मगुणप्राप्तिरेतच्छास्त्रनिर्दर्शनं ॥ १८ ॥ परं विश्वासयेत्साम्नास्वशक्तिं चोपलक्षयेत् ॥ आत्मनः परिमर्शेन बुद्धिबुद्ध्या विचारयेत् ॥ १९ ॥

नाशयेदितिसार्धः बलबर्हाणि स्थूलान्पक्षान्सैन्यस्य पक्षस्थानीयान्महाशिविरवारवनिता नटनर्तकादींश्च नाशयेत् मयूर इव दूरीकुर्यात् बलंगंधरसेरूपे स्थामनिस्थौ ल्यसैन्ययोरिति मेदिनी सन्निवासान्दृढमूलान्पक्षान्मात्यादीन्शूरांश्च वासयेत्स्थापयेत् बर्हिनिभः मयूरतुल्यः कामं यथेष्टं प्रशस्तं कृतं प्रशस्तां क्रियां पक्षाणां विस्फारणमाचरेत् अनेनैव क्रमेण सर्वतश्च जातिमात्रात्प्रज्ञां आददीत यथोक्तं बकवच्चितयेदर्थान्सिंहवच्च पराक्रमेदित्यादि पतंगं शलभसमूहो यथा गहनेषु पतति गहनं च निष्पन्नं करोति एवं संभूय शत्रुराष्ट्रे पतितव्यमित्यर्थः पन्नगं गहनेष्विवेति पाठे पन्नगग्राही पन्नगमिवाकस्माच्छत्रुं गृह्णीयादित्यर्थः ॥ १६ ॥ १७ ॥ बुद्ध्या आत्मनः संयमनं इत्थमेव कर्तुं युक्तं नियमं कुर्यात् परबुद्ध्या च तत्रैवार्थे संवादितया तस्यार्थस्यावधारणं दृढतरो निश्चयः कार्यः बुद्ध्या शास्त्रोत्थधिया आत्मगुणस्य पूर्वोक्तनिश्चयहेतोः प्राप्तिर्भवति एतदेव शास्त्रस्य निर्दर्शनं प्रयोजनं यत्कार्यक्षोदक्षमता बुद्धेरित्यर्थः ॥ १८ ॥ आत्मनः स्वस्य परिमर्शेन सर्वतोतीतानागतविचारेण बुद्धिर्कार्यनिश्चयं बुद्ध्या ऊहापोहकौशलरूपयामेधया विचारयेत्साधकबाधकभूमौ संचारयेत् ॥ १९ ॥